

Citation:

Szwat-Gyłybowa, G., Drzewiecka, E., Boguska, A., & Wróblewska-Trochimiuk, E. (2017). Od Redakcji. *Slavia Meridionalis*, 17. <https://doi.org/10.11649/sm.1521>

Od Redakcji

Siedemnasty numer czasopisma „Slavia Meridionalis” poświęcamy problematyce historii idei na gruncie południowosłowiańskim. Inspiracją dla nas stał się realizowany w Instytucie Slawistyki Polskiej Akademii Nauk grant Narodowego Centrum Nauki nt. „Idee wędrowne na słowiańskich Bałkanach (XVIII–XX w.)” (2014/13/B/HS2/01057). W stosunku do jego założeń rozszerzyliśmy tutaj zarówno wachlarz tematyczny, jaki i ramy temporalne badanej problematyki. Na nasze zaproszenie odpowiedzieli badacze z wielu europejskich ośrodków naukowych.

Kiedy mowa jest o migracji idei, sam obiekt wędrujący postrzegany jest z reguły jako definiowalny w sensie źródłowym; szuka się jego autora, tekstu pierwotnego, środowisk po raz pierwszy porządkujących myśli w określony wzór. Ruch idei jako element szeroko rozumianego transferu kulturowego odbywa się za pośrednictwem konkretnych dzieł oraz postaci, wyznaczających szlaki mediacji. Z tego powodu szczególnie istotna wydaje się rola *merkurianów*, rozumianych zarówno personalnie (mistrzowie, wędrowcy, tłumacze, księgarze, misjonarze religijni etc.), jak i instytucjonalnie (szkoły, jawne i tajne stowarzyszenia, dwory, świątynie etc.).

W tekstach, które składają się na niniejszy numer, uwagę Autorów obok powyższych zagadnień przyciągnęła też etniczna, religijna i polityczna złożoność społeczeństw południowej Słowiańszczyzny i kultur pozostających z nią

This work was supported by the Polish Ministry of Science and Higher Education.

Authors' contribution: all authors participated equally in the concept of the study and drafting the manuscript.

Competing interests: no competing interests have been declared.

Publisher: Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences.

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 3.0 PL License (creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/), which permits redistribution, commercial and non-commercial, provided that the article is properly cited. © The Author(s) 2017.

w dialogu. Nakładające się na wewnętrzną mozaikę zewnętrzne, niezwykle zróżnicowane oddziaływania prowadziły do dysonansów poznawczych, potęgowanych lub czasem (przewrotnie) niwelowanych w wyniku wpływu kultur-pośredników. W dobie nowoczesności (ale przecież nie tylko) lokalnej adaptacji konkretnych idei, nierzadko towarzyszyło bowiem równoległe zjawisko „infekowania” nowych odbiorców przesadami *merkurianów*. Różnorodność, polisemantyczność implantowanych z zewnątrz wzorów klasyfikowania zjawisk stawała się źródłem inspiracji, przemian cywilizacyjnych, ale także budzących frustrację aporii, wynikających z bezradności ludzkiego rozumu wobec chaosu świata. Wspólnym mianownikiem prezentowanych w naszym roczniku tekstów jest więc przede wszystkim próba uchwycenia różnych idei *in statu viatoris*, a w ślad za tym głębsze zrozumienie zagadek przeszłości.

Do numeru siedemnastego weszły również recenzje trzech książkowych nowości slawistycznych oraz artykuł językoznawczy autorstwa prof. Zuzanny Topolińskiej – współzałożycielki naszego pisma.

*Grażyna Szwat-Gyłybowa
Ewelina Drzewiecka
Anna Boguska
Ewa Wróblewska-Trochimiuk*